

Trusselsniveau for introduktion af afrikansk svinepest (ASF) til Danmark efter fund i grisebesætninger i Landkreis Emsland, Tyskland pr. 04. juli 2022

Trusselsvurdering:

Der er konstateret to nye udbrud af afrikansk svinepest (ASF) i grisebesætninger i Tyskland, hvoraf den ene ligger i Landkreis Emsland i det vestlige Tyskland, 15 km fra den hollandsk-tyske landegrænse og ca. 300 km fra den dansk-tyske landegrænse. Der er ikke tidligere påvist ASF i den vestlige del af Tyskland. Det andet udbrud er lokaliseret i Landkreis Uckermark i det østlige Tyskland, hvor der allerede er fundet ASF-positive vildsvin.

Fødevarestyrelsen vurderer fortsat, at den samlede risiko for introduktion af smitte med ASF til danske grisebesætninger på baggrund af disse fund i to grisebesætninger i Tyskland er **meget lav**.

For at opretholde det meget lave risikoniveau for overførsel af smitte til danske grisebesætninger gør Fødevarestyrelsen opmærksom på følgende regler:

- Transportmidler, der har transporteret grise i udlandet, skal rengøres og desinficeres efter aflæsning af grise.
- Grise må ikke fodres med madaffald.

Desuden anbefaler Fødevarestyrelsen, et styrket fokus på biosikkerheden i de danske grisestalde, og at man venter 48 timer, før man kommer i danske besætninger, efter at man har været i kontakt med landbrugsdyr i udlandet, for at udelukke, at man medbringer dyresygdomme til Danmark.

Fødevarestyrelsen anbefaler også, at man er særligt opmærksom på ikke at hjembringe smitte via udstyr inkl. tøj, skydestok, våben, støvler, jagthund, kød og jagttrofær til Danmark, hvis man har været på jagt i udlandet.

Fødevarestyrelsen følger situationen i Tyskland og vurderer løbende, om der er behov for opdatering af trusselsvurderingen.

Rapid risk assessment for Denmark, in relation to the African swine fever (ASF) finding in domestic pigs in Landkreis Emsland in Germany, per July 4, 2022.

Rapid risk assessment:

Germany has reported two new outbreaks of African swine fever (ASF) in domestic pigs, one in the Emsland Landkreis in western Germany, 15 km from the Dutch-German border and approx. 300 km from the Danish-German border. ASF has not previously been detected in the western part of Germany. The second outbreak is located in the Uckermark Landkreis in eastern Germany, where ASF-positive wild boar has already been identified.

The Danish Veterinary and Food Administration assesses that the risk of introduction of ASF into Danish pig herds, despite the new finding, remains **very low**.

In order to maintain the very low level of risk of introduction of infection to Danish pig herds, the Danish Veterinary and Food Administration points out the following rules:

- Transport equipment that has transported pigs abroad require cleaning and disinfecting after the unloading of pigs.
- It is prohibited to feed food waste to pigs.

In addition, the Danish Veterinary and Food Administration recommends strengthening vigilance on biosecurity in Danish pig farms, and prior to a visit to a livestock farm, one should not have been in contact with farm animals abroad within the past 48 hours, to prevent the introduction of animal diseases from abroad.

The Danish Veterinary and Food Administration also recommends that you pay particular attention not to bring the infection via equipment incl. clothing, shooting (stable) stick, weapons, boots, hunting dogs, meat and hunting trophies to Denmark if you have been hunting abroad.

The Danish Veterinary and Food Administration is monitoring the situation in Germany and is constantly assessing whether there is a need to update the assessment.

Baggrund

ASF er en smitsom virussygdom, som kan ramme alle racer og aldersgrupper af grise, inklusive vildsvin, vortesvin og andre afrikanske vildsvinearter. ASF kan ikke smitte til mennesker, og kontakt med smittede dyr udgør således ikke nogen sundhedsmæssig risiko for mennesker.

ASF virus er meget modstandsdygtig og stabil i grisekroppe, kadavere, fersk kød og nogle grisekødsprodukter. Virus kan overleve op til 9 måneder i forarbejdede fødevarer som fx pølser. Varmebehandling ved en temperatur over 70 °C i mindst 30 min. ødelægger virus. Virus udskilles bl.a. via blod og fæces og kan overleve længe i disse.

Virus kan spredes ved direkte kontakt mellem syge og raske grise, herunder vildsvin. Smitten overføres ved kontakt med blod, fæces, væv og sekreter fra smittede grise.

Smitten kan også overføres indirekte via fodring af grise med virusholdige fødevarer eller køkken- og madaffald. Smitte kan også overføres indirekte via foder, vand, strøelse, køretøjer, landbrugsudstyr, tøj og fodtøj kontamineret med husdyrgødning.

Sygdommen spredtes vestpå i EU primært med vildsvin, men de store spring i sygdommens udbredelse skyldes menneskelig aktivitet, hvor mennesker har medbragt inficeret kød, som er blevet ædt af grise eller vildsvin.

I Afrika forekommer infektionen i vildtlevende grise, der er modstandsdygtige over for sygdommen. De vildtlevende grise udgør en stor smittefare over for tamgrisene, der kan smittes enten direkte eller indirekte via bid fra bløde flåter, der er inficeret med virusset.

Sygdommen har siden 2014 spredt sig fra Hviderusland til flere EU-lande og findes i dag i Bulgarien, Estland, Grækenland, Letland, Litauen, Polen, Tyskland, Ungarn, Rumænien, Slovakiet og Italien, hvor ASF har forekommet endemisk på Sardinien siden 1978. Derudover er ASF til stede i flere nabolande til EU og findes i dag i Moldova, Nordmakedonien, Rusland, Serbien og Ukraine.

Hvis ASF kommer til Danmark, får det store økonomiske konsekvenser for landbruget, for dansk eksport, for beskæftigelsesmulighederne i fødevarerektoren og dermed for samfundsøkonomien.

Nuværende situation: Tyskland

De tyske veterinærmyndigheder informerede den 2. juli 2022 EU Kommissionen om to udbrud af ASF i grisebesætninger. Den enen af de smittede besætninger ligger i Landkreis Emsland i det vestlige Tyskland og har omkring 286 søer, 400 smågrise og 1.100 slagtegrise. Landkries Emsland er et område med mange grisebesætninger. Der er ikke tidligere fundet smittede vildsvin i dette område eller så langt vest på i Tyskland (figur 1). De tyske myndigheder formoder, at smitten er kommet ind i besætningen via mennesker.

Den anden smittede besætning ligger i Landkreis Uckermark i det østlige Tyskland, med omkring 1.300 slagtegrise. Smittede vildsvin er tidligere rapporteret fra denne Landkreis.

Det nye ASF-udbrud i besætningen i Landkreis Emsland er i et nyt område, der ligger udenfor de allerede oprettede zoner, og annex II opdateres i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2021/605 af 7. april 2021 om særlige foranstaltninger til bekæmpelse af afrikansk svinepest.

Tabel 1 viser antallet af smittede grisebesætninger i 2022 i EU, Moldova, Nordmakedonien, Serbien og Ukraine.

Tabel 2 viser antallet af smittede vildsvin i 2022 i EU, Moldova, Nordmakedonien, Serbien og Ukraine.

Tabel 1. Afrikansk svinepest (ASF) rapporteret i tamgrise i EU, Moldova, Nordmakedonien, Serbien og Ukraine fra 1. januar til 4. juli 2022.

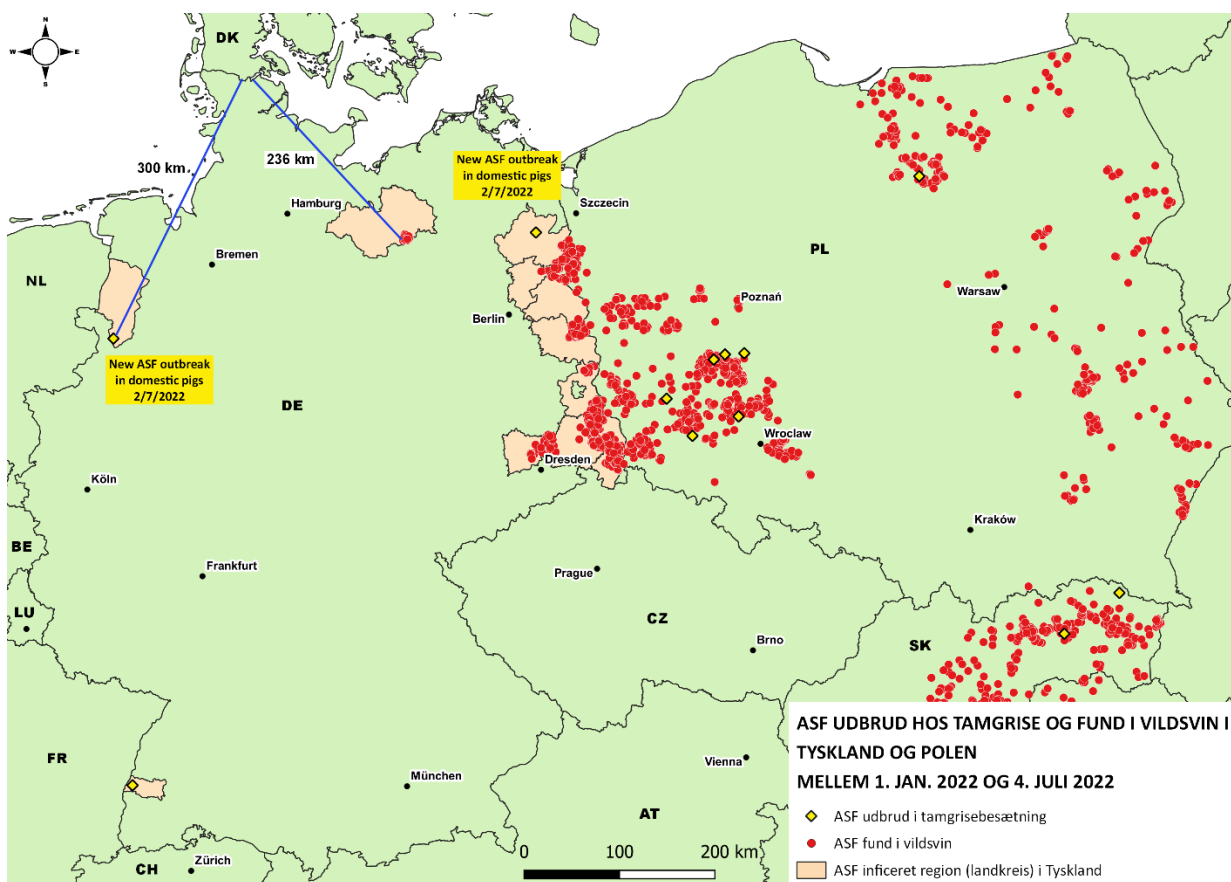
Land	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	Maj	Jun.	Jul.	Total
BULGARIEN	2	0	0	0	0	0	0	2
ITALIEN*	0	0	0	0	0	1	0	1
MOLDOVA	1	0	0	0	2	2	0	5
NORDMAKEDONIEN	1	0	0	0	0	0	0	1
POLEN	0	0	0	0	0	5	2	7
RUMÆNIEN	40	44	30	24	17	11	0	166
SERBIEN	11	4	3	3	20	8	0	49
SLOVAKIET	1	0	0	0	1	0	0	2
TYSKLAND	0	0	0	0	1	0	2	3
UKRAINE	0	1	0	0	0	2	0	3
Total	56	49	33	27	41	29	4	239

For tamgrise er angivet: antal smittede besætninger. Kilde: ADIS 04-07-2022. *Udbrud i Italien inkluderer ikke Sardinien.

Tabel 2. Afrikansk svinepest (ASF) rapporteret i vildsvin i EU, Moldova, Nordmakedonien, Serbien og Ukraine fra 1. januar til 4. juli 2022.

Land	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	Maj	Jun	Jul	Total
BULGARIEN	95	23	5	4	2	0	0	129
ESTLAND	14	7	1	1	0	0	0	23
ITALIEN	31	18	34	25	49	44	0	201
LETLAND	79	56	53	20	30	46	0	284
LITAUEN	24	25	34	13	21	9	0	126
MOLDOVA	0	2	0	0	0	0	0	2
NORDMAKEDONIEN	0	0	2	0	0	1	0	3
POLEN	325	268	228	101	132	104	0	1158
RUMÆNIEN	125	66	40	28	30	11	0	300
SERBIEN	28	7	0	0	0	0	0	35
SLOVAKIET	81	76	65	52	52	39	0	365
TYSKLAND	181	213	187	140	104	99	1	925
UKRAINE	1	1	0	0	0	0	0	2
UNGARN	54	54	108	67	68	41	0	392
Total	1038	816	757	451	488	394	1	3945

For vildsvin er angivet: antal smittede dyr. Kilde: ADIS 04-07-2022.

Figur 1. Kort med ASF fundet hos vildsvin og ASF-udbrud i besætninger i regioner i Tyskland og Polen.

I figur 1 er tyske regioner med fund af vildsvin inficeret med ASF eller ASF-udbrud i besætninger markeret med orange. Placeringen af fund blandt vildsvin med ASF er markeret med rødt, og de inficerede tamgrisebesætninger er markeret med de gule firkanter.

Vurdering

Det nye udbrud har betydning for to ASF smitteveje fra Tyskland til Danmark: 1) gennem smittede vildsvin og 2) via handel med grise, ornesæd og/eller tomme transportvogne,

1) Smitteintroduktion via vildsvin

Ingen ASF-smittede vildsvin er blevet identificeret i det vestlige Tyskland, selvom man nu har øget overvågningen i området. Der er tidligere rapporteret smittede vildsvin i området omkring den østlige besætning. Derfor fastholdes vurderingen af smitteintroduktionen til DK via vildsvin til meget lav som beskrevet i den tidligere [trusselsvurdering fra 26-11-2021](#).

Da smittede vildsvin nu findes i det vestlige og nordlige i Tyskland, åbnes muligheden for, at jægere og naturnydere kan bringe virus på tøj og udstyr til Danmark. Da Danmark ikke har vildsvin i naturen, vurderes risikoen for videre smitte i Danmark via

denne rute som meget lav. Man bør dog undgå, at udstyr og sko m.m., der har været i de berørte regioner, kommer i kontakt med griseopdræt.

Risikoen for smitte fra tyske vildsvin til Danmark vurderes til meget lav.

2) Smitteintroduktion via transport, ornesæd og grisehandel.

Smitte kan indføres fra Landkreis Emsland og Landkreis Uckermark, i Tyskland til Danmark enten via smittede levende grise, sæd eller via grisetransporter, der kommer tomme til Danmark fra inficerede områder. Da en grisebesætning tilses flere gange om dagen af professionelle, og grisene lever tæt, antages det sygdommen opdages hurtigere end i vildsvin, der lever spredt og kun af og til observeres af mennesker. Derfor er risikoperioden sat til 14 dage og omfatter perioden fra den 19. juni 2022 og frem. Dette er kortere end de forrige trusselvurderinger, som er udarbejdet pga. smittede vildsvin i nye områder.

Der har ikke været leverancer af levende grise fra Tyskland til Danmark mellem 1. januar og 4. juli 2022, og derfor er risikoen for indførsel via levende smittede grise vurderet til at være ubetydelig.

I risikoperioden er der registreret 667 leverancer af grise fra Danmark til Tyskland, 16 leverancer gik til besætninger i Landkreis Emsland. Den nærmeste levering i forhold til udbrudsbesætningen var til en besætning 24 km væk. Der var ingen leveringer til Landkreis Uckermark i risikoperioden.

Ifølge EU-reglerne skal transportbiler til klovbærende dyr rengøres og desinficeres umiddelbart efter enhver transport af klovbærende dyr. For yderligere at reducere risikoen for at få smitte til Danmark har erhvervet en branchekode, DANISH transportstandard, som omfatter ekstra vask og desinfektion ved den dansk-tyske grænse, inden transportmidlerne kommer ind i Danmark samt karantæneperioder. Europa er delt op i risikozoner med tilhørende beskyttelsesstandarder. Emsland regionen er nu blevet klassificeret som sort zone af DANISH transportstandard, hvilket betyder, at transport, der returnerer fra dette område, først igen kan transportere dyr i Danmark 7 dage efter vask og desinfektion¹.

Samlet vurderer Fødevarestyrelsen fortsat, at risikoen for introduktion af ASF til Danmark er **meget lav** på baggrund af følgende:

1. Den smittede besætning i Landkreis Uckermark ligger i et område, hvor smittede vildsvin tidligere er rapporteret, og dermed ændres trusselbilledet ikke.
2. Den smittede besætning i Landkreis Emsland er et isoleret tilfælde i en lukket grisebesætning i et grisetæt område, men uden smittede vildsvin. Alle smittebekæmpelsesforanstaltninger er iværksat. Hvis smitten ikke er under kontrol forventes det at spredning til omkring liggende besætninger vil ses før smitten eventuelt ville kunne observeres i Danmark. Fødevarestyrelsen holder skarpt øje med udviklingen i området.
3. Der har ikke været leverancer af grise fra Tyskland til Danmark siden 1. januar.

¹ [Transportstandard \(svineproduktion.dk\)](https://www.fvst.dk/transportstandard)

4. Danmark har ikke modtaget ornesæd fra de inficerede regioner i Tyskland i den undersøgte periode.
5. 16 lastbiler er returneret fra Landkreis Emsland i risikoperioden, men ikke fra udbrudsbesætningen. Der er ikke smittede vildsvin i området og udbruddet anses som et isoleret enkelt besætningsudbrud, dermed er risikoen for kontaminerede lastbiler ikke ændret.
6. Ifølge EU-reglerne skal transportmidler (lastbiler) til klovbærende dyr rengøres og desinficeres umiddelbart efter enhver transport af klovbærende dyr. For yderligere at reducere risikoen for at få smitte til Danmark, har erhvervet en branchekode, DANISH transportstandard, som omfatter ekstra vask og desinfektion ved den dansk-tyske grænse, inden transportmidlerne kommer ind i Danmark. I henhold til standarden bør alle transporter, der har været i en sort region, vente yderligere 7 dage, inden de igen kan fragte dyr i Danmark. Det er landmandens opgave at have en smittebeskyttelsesplan, der blandt andet indeholder kontrol af, at transportørerne overholder disse krav, inden de får adgang til besætningen.
7. DANISH transportstandard har nu klassificeret Landkreis Emsland som sort region. Landkreis Uckermark var allerede klassificeret som sort.

For at imødegå risikoen for, at ASF bliver introduceret til Danmark, blev der i 2018 indgået en politisk aftale om en styrket indsats mod ASF i Danmark. Aftalen består af en række tiltag, herunder etablering af et vildsvinehegn langs den dansk/tyske grænse, der tilsammen reducerer risikoen for, at ASF spreder sig til Danmark. Tiltagene er samlet i veterinære indsatser og indsatser til udryddelse af vildsvin i Danmark. Nedenstående indsatser er allerede iværksat.

Veterinære indsatser mod ASF

- Lovændring vedr. skærpelse af bødeniveauet ift. lovovertrædelser, som har relation til smitterisiko for ASF og andre alvorlige husdyrsygdomme
- Styrkelse af det veterinære beredskab
- Opsætning af skilte på rastepladser
- Intensivering af informationskampagne ift. smittebeskyttelse og madaffald
- Rådgivning til frilandsbesætning om smitterisiko fra madaffald

Indsats vedrørende udryddelse af vildsvin i den danske natur

- Etablering af vildsvinehegn ved den dansk/tyske grænse
- Ændring af vildtskadebekendtgørelsen ift. øget regulering af vildsvin
- Øget overvågning i vildsvinepopulationen og gratis undersøgelser af nedskudte vildsvin i Danmark for husdyrsygdomme
- Intensiveret indsats i Sønderjylland på statens arealer og på private arealer
- Faglig opgradering af Schweiss Registeret
- Styrket samarbejde med Danmarks Jægerforbund
- Jagtlejekontrakter

Anbefalinger

Med udbruddet i Landkreis Emsland og Landkreis Emmendingen er ASF konstateret i grisebesætninger langt vestpå i Tyskland. Det antages på nuværende tidspunkt, at smitten skyldes menneskeoverførsel samt brud på smittebeskyttelsen i besætningerne.

Danske griseproducenter opfordres derfor til igen at gennemgå deres smittebeskyttelsesplaner med ansatte og fokusere på overholdelse af alle foranstaltninger, så lignende situation ikke ses i Danmark.

Fødevarestyrelsen kommunikerer jævnligt med griseproducenterne med henblik på at minimere risikoen for at personer, der kommer fra Østeuropa og arbejder i danske grisebesætninger medbringer ASF smitte. Direkte anbefalinger kan findes på her under 'Særligt til medarbejdere i landbruget' [Hjælp med at forebygge afrikansk svinepest](#)

Fødevarestyrelsen anbefaler, at man ikke har været i kontakt med landbrugsdyr i udlandet inden for de seneste 48 timer, hvis man vil besøge et dansk husdyrbrug. Læs mere om smittebeskyttelse ved besøg i husdyrbrug på Fødevarestyrelsens hjemmeside: [Vejledning om smittebeskyttelse ved besøg i husdyrbrug](#)

Da ASF kan smitte via fødevarer, anbefaler Fødevarestyrelsen, at man ikke medbringer fødevarer fra områder, hvor der er aktive sygdomsudbrud. Listen over områder opdateres jævnligt og findes på hjemmesiden: [Privat ind- og udførsel af fødevarer](#)

Hvis man skal på jagt i udlandet, bør man orientere sig om, hvor der er konstateret ASF, så man kan tage forholdsregler mod at tage smitte med hjem. Find Fødevarestyrelsens fakta ark til jægere her under "Særligt til jægere": [Information til jægere om afrikansk svinepest](#)

Seneste udbrud i Danmark

Der har aldrig været konstateret udbrud af afrikansk svinepest i Danmark.

Referencer

2-7-2022 Germany-ASF.DP – ADIS Outbreak DE-ASF-2022-00970 - Primary disease notification.

2-7-2022 Germany-ASF.DP – ADIS Outbreak DE-ASF-2022-00971 - Primary disease notification.

FVST. Trusselsvurdering for ASF pr. 31-05-2022 i Tyskland. 2022. <https://www.foedevarestyrelsen.dk/Nyheder/Nyhedsbreve/Sider/Trusselsvurdering-for-ASF-pr--31-05-2022-i-Tyskland.aspx>

FVST. Trusselsvurdering for ASF pr. 26-11-2021 i Tyskland. 2021. <https://www.foedevarestyrelsen.dk/Nyheder/Nyhedsbreve/Sider/Trusselsvurdering-for-ASF-pr-26-11-2021-Tyskland.aspx>